Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus ascetico-theologicus de conscientia erronea - Cod. Ettenheim-Münster 75

Cartier, Jean-Baptiste

[S.l.], 1733

Articulus 3

urn:nbn:de:bsz:31-108631

Visual Library

inter judicium speculativum et practicum, inter suggestionem malam et consensum in illam, inter gravem et levem culpam &c.

Removenda igitur sunt huiusmodi causae, ita concludit D. Ant. cit. loco, ne ipsa pusillanimitas tempestatem inducat, et demum in infernum devolvat, quod inde consequi ostendit psalmista qui postquam dixit: non me demergat tempestas aquae, subdit neq; absorbeat me profundum, id est infernus. Sed priusquam id praestemus, quaedam alia praemittenda sunt.

Articulus 3tius

Utrum scrupuli quandoq; sint utiles?

Plures afferri solent rationes, quibus probantur scrupuli interdum esse valde utiles, nec pauciores adducuntur quibus evincuntur esse summoq; nocivi. Rationes, quae eorum utilitatem demonstrant, sunt potissimum sequentes.

1ma est; Quia scrupuli multum conducunt ad purificandam conscientiam, ut art. praecedenti iam innuimus; hinc fit, quod qui in vita variis fuit afflictatus scrupulis cum

gaudio mortem excipere soleat ex recordatione, quod pietatis operibus, ac cordis munditiei sedulam impenderit operam.

2da est, quia perducunt specialiter electos ad quendam perfectioris vitæ statum, quos enim Deus ad sublimiores perfectionis gradus provehere decrevit, prius ~~ex~~ variis mentis aridtatibus, arcietatibus, ac scrupulis eos exercitare ¶ ut testantur varia SS: exempla.

¶ sæpe sæpius consuevit

3tia est, quia plurimum inservient ad humilitatem acquirendam; clarè enim dignoscit scrupulosus, quàm multis repleatur miseriis, quàm alienus sit à vera sapientia, quantis ignorantiæ tenebris sit involuta mens eius; videt præterea, quod ipse sibi non sufficiat, sed alienô opus habeat judiciô, quô instruatur dirigatur, et suis relevetur angustiis.

4ta est; quia multum faciunt ad hoc, ut quis postea alios iuvare ac dirigere valeat; qui enim non est tenta-

tus, quid fiet? Eccles. 34. Vo=
de saepe contingit, quod illi,
qui a Deo destinati sunt, ut
suo tempore animas scrupulo=
sas dirigant, prius variis agi=
tentur scrupulis, quatenus di=
cant compati huiusmodi afflic=
tis, noverintque congrua eis ap=
plicare media.

Sta est, quia augent meri=
ta, eo quod huiusmodi dolores
mentis longe sint graviores
ac molestiores, quam dolores
corporis, hosque scrupulosi ex
hac sola sustineant causa, ne
videlicet Deum offendant.
Praterea per eos redduntur
attenti ac solliciti, ut ad Deum
omnia dirigant, ~~qui nolunt ne~~
~~[illegible] Gloriam operibus~~
~~[illegible]~~.

Dices forsan; Si ita est; ergo
scrupuli neutiquam rationem
habent vitij, sed potius virtu=
tis, ac proinde sunt fovendi,
minime depellendi; Praser=
tim cum dicat D. Gregorius in
Epist. ad S. Augustinum Anglo=
rum Episcopum: Bonarum men=
tium est, ibi etiam culpas
agnoscere, ubi culpa non est.

R. deo Quod diligentibus
Deum omnia cooperentur in
bonum. Tanta enim est Dei
erga electos suos providentia pie=

tas, ut ea, quæ in eorum vergerent perniciem, vertere sciat in salutem. Ad illud D. Gregorii dictum respondent Navarrus Gerson et alij esse id quidem signum animi ad bonitatem propensi, per se tamen bonum non esse, sed scientiæ et judicii defectum. Fit igitur per accidens, quod scrupuli conducant ad salutem, nam per se, ~~cum~~ rationem habent ~~et~~ vitii, disponunt ad ruinam spiritualem, quemadmodum ~~quemadmodum~~ rationes, quas iam sumus allaturi ad ostendendum, quod scrupuli sint valdè nocivi, patam facient, sunt autem sequentes.

1ma est; quia impediunt multa bona opera, dum tempus multis vanis ac inutilibus cogitationibus prodigunt.

2da est; quia reddunt animam intricatam, desolatam, tristem ac perplexam, ita quidem, ut eam sæpe tædeat vitæ suæ, nilque boni agere libeat, et sic velut tempestas, sunt verba D. Antonini, quæ descendit in ægiptum,

consumpsit omne quod reperit viride, sic tristitia procedens ex scrupulo consumit vigorem et robur animi.

3tia est, quia desperationem inducunt. Pusillanimitas, ait D. Bernardus parat perturbationem, perturbatio desperationem, desperatio verò interimit; quod maximè iis evenit, qui ~~ne~~ ne ignorantes, perplexi aut scrupulosi audiant, aliorum consilia negligunt inquirere, aut inquisita ad trutinam vocant, contraniten tes quantùm possunt proprio potius quam alieno timoratorum licet virorum judicio innitentes; sicq; novis diabolicarum fraudum vinculis se se illaqueant, donec angustiis animi identidem praeoccupati, ex fide agere desinant, et merendi copiâ destituti hereditatem suae aeternae gloriae vertant ad extraneos.

4ta est, quia destruunt valetudinem, attenuant caput, confundunt intellectum, ut indicandi vim amittat; nam sicut in aqua turbida nil clare videre est, sic in intellectu passione scrupuli obscurato nullum iudicium rectè formari potest.

5ta denique est, quia reddunt hominem insignibus licet talentis praeditum ad omnes functio-

nes ineptum, et quod peius est saepè redigunt ad insaniam vnde Lepidum axioma: Scrupulositas est 1ma tonsura ad stultitiam. Haec de utilitate et nocumento scrupulorum dicta sufficiant, iam ad eorum signa transeamus.

Articulus 4tus

Quanam sint signa quibus scrupulosus dignosci queat?

De signis scrupulosae conscientiae, quaedam iam discreuimus cap. praecedenti, praestat autem modò accuratius in eorum notitiam indagare; siquidem haec apprimè est necessaria cum inter scrupulorum remedia merito 1mum sit agnoscere se esse scrupulosum; ignoto enim et supposito vulneri, tarda medela est, cum econtra morbi notitia sit dimidia sanitas.

Porro hic maximâ discretione ac prudentia opus est, nam quidam pro scrupulosis reputantur, qui tamen re ipsa tales non sunt; si quis enim timorem Domini pro oculis habeat, se=